

Kuntavaalit 2021

Kuntaliiton keskustelutilaisuus: Kuntavaalijärjestelyt kunnissa 11.2.2021

- 18. huhtikuuta valitaan 293 Manner-Suomen kuntaan valtuustot seuraavaksi nelivuotiskaudeksi.
- Kuntavaalit käydään keskellä covid-19 tilannetta. Tämä edellyttää erityisjärjestelyjä äänestyspaikoilla.

Kuntavaalit 18.4.2021

- COVID-19 tilanne on rajannut ehdokkaiden mahdollisuuksia vaalityöhön, joka tulee kuntavaleissa siirtymään sosiaalisen median alustoille ja mainoskampanjoihin. Ehdokkaiden mahdollisuus esitellä itseään, näkemyksiään ja kampanjoida kuntavaleissa tärkeiksi katsomiensa asioiden puolesta on merkittävä osa demokratian toteutumista. On toivottavaa, että kunnat pyrkivät yhteistyössä paikallisten ryhmien kanssa tiedottamaan vaaleista ja mahdollistamaan ehdokkaiden näkyvyyttä normaalia enemmän.
- COVID-19 erittäin todennäköisesti heikentää äänestysprosenttia. Viime vuonna Euroopassa pidetyistä yhdeksästä kansanedustuslaitoksen vaaleista äänestysprosentti laski seitsemässä. Pudotus oli keskimäärin kuusi prosenttiyksikköä.
- Vaaleihin liittyy myös covid-19 tilanteen vuoksi yhdenvertaisuuskysymyksiä, kuten karanteenissa olevien mahdollisuus äänestää. On myös huomioitava, että huhtikuussa osa äänestäjistä on rokotettu ja osa vailla rokotetta, mikä voi vaikuttaa äänestyshalukkuuteen.

Kuntavaalit 18.4.2021

Suurimmat ratkaistavat asiat ovat

- 1. Käytännön järjestelyihin liittyvät kysymykset**
- järjestelyt vaalipaikalla, saapuminen, suojarusteet, jonottaminen, henkilöllisyyden toteaminen, kynän käyttö, suojarusteroskat, vaalihuoneistojen sulkeminen, mahdolliset karanteeniäänestyspaikat
- 2. Karanteenissa olevien mahdollisuus äänestää**
- 3. Vaalitoimitsijoiden, vaalitoimikunta- ja lautakuntien jäsenten, varajäsenten sekä avustajien saatavuus ja turvallisuus**

Kuntavaalit 18.4.2021

- 1. Vaaleista vastaavien kannattaa hyödyntää laajasti kuntien omaa osaamista. Esimerkiksi terveysturvallisuuskysymykset kannattaa läpikäydä kunnan oman tartuntataudeista vastaavan lääkärin tai muun asiantuntijahenkilöstön kanssa, poikkeavat käytännön järjestelyt yhdessä tilahallinnon kanssa jne...**

Kuntavaalit 18.4.2021

1. Äänestyspaikat ja äänestäminen

- huolta aiheuttavat tilojen ilmastointi ja jatkuva ihmisvirta, joka edellyttäisi enemmän vaalitoimitsijoita (ja lautakunnan jäseniä), jotta riittävä vaihtuvuus voidaan taata
- lisäksi avustajia tarvitaan myös valvomaan turvavälejä, neuvomaan ja opastamaan vaalipaikoilla toimintaa, tyhjentämään suojarahusteroskikset jne.
- vaalipaikoille tarvitaan myös näkyvät kirjalliset opasteet (maskit, turvavälit jne.)
- lähikontakteja tulee pyrkiä välttämään, niitä syntyy vaalipaikalla helposti esim. henkilöllisyyttä tarkastettaessa tai äänestyslipukkeen leimauksessa
- henkilöllisyyden todentaminen - maski lasketaan koskematta suuosaan
- henkilöllisyyden todentaminen - saattaa johtaa myös maskin poistamiseen ohjeista huolimatta, jolloin on pohdittava, pitääkö äänestäjille varata vaihdettava maski äänestyspaikoille, samalla tulee huomioida myös käytettyjen maskien poiskerääminen säännöllisesti äänestystiloista

Kuntavaalit 18.4.2021

1. Äänestyspaikat ja äänestäminen

- äänestyspaikka tulisi olla tarkoin merkitty etenkin, jos sisääntulo jouduttaisiin turvavälien vuoksi laajentamaan äänestyshuoneen ulkopuolelle. Mikäli jonoja syntyy ja äänestäminen kestäisi kauemmin, tulee tapauskohtaisesti varautua myös siihen, että parkkipaikat ja liikenne äänestyspaikan lähistöllä saattavat ruuhkautua. Ennakkotiedottaminen, parkkipaikkojen osoittaminen muualta yms. paikalliset ennakkojärjestelyt ennaltaehkäisevät ruuhkien syntymistä.
- jonotusväylä kannattaa merkitä ulos esim. sulku- ja huomionauhoilla. Järjestäjän kannattaa arvioida aikaisempaan vaalitietouteen perustuen, kuinka pitkiksi jonot voivat muodostua turvaväleillä.
- turvallinen jonottaminen – suojavälit, maski, häiritsevä käytös?
- Vaalihuoneistojen sulkeutuminen, jonon erottaminen ja sulkeminen – entä ulkona odottava ”karanteeniäänestäjä”?

Kuntavaalit 18.4.2021

2. Karanteenissa olijoiden mahdollisuus äänestämiseen

- Eristys
- Lääkärin määräämä karanteeni
- Omaehtoinen karanteeni
- Ohjeistuksessa ulkona äänestämisen mahdollisuus
 - Merkinnät hyvin etukäteen, vaalihuoneistojen sulkeutumistilanne huomioitava

Kuntavaalit 18.4.2021

3. Vaalivirkailijoiden saatavuus

- Rokotukset annetaan eri väestöryhmille seuraavassa järjestyksessä:
- 1) covid-19-tautiin sairastuneiden tai perustellusti sairastuneeksi epäiltyjen henkilöiden tutkimiseen, välittömään hoitoon tai huolenpitoon liittyvä tai muuta kiireellistä hoitoa antava sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö sekä sosiaalihuollon iäkkäille henkilöille tarkoitetun asumispalvelun ja laitoshoidon toimintayksikön henkilöstö ja asukkaat;
- 2) 70 vuotta täyttäneet ja vanhemmat henkilöt;
- 3) henkilöt, joilla on vakavalle covid-19-taudille altistavia sairauksia;
- 4) muut kuin 1–3 kohdassa tarkoitetut henkilöt.

- STM todennut, että esitystä rokotusjärjestyksen muuttamiseksi ei ole tulossa.
- Huomattakoon, että vaalivirkailijat voivat halutessaan suojautua enemmän kuin mitä ohjeistuksessa suositetaan. Tilat ja olosuhteet ovat erilaisia ja ne edellyttävät myös erilaisia ratkaisuja.

KUNTA LIITTO